

Šrámková
Sobotka
festival českého
jazyka, řeči a literatury

1. — 8.
července
2023

67
*ročník

Šrámkova
sobotka
festival českého
jazyka, řeči a literatury

SO 1/7

15:00 | **Vladimír Komárek – Výběr z volné a užitě grafiky**
Vernisáž výstavy, Základní škola
Exlibris, novoročenky, ilustrace a volné listy

16:00 | **Zvukovejce**
Performance, Děkanství
V tichu spí. Zazpíváte, rozsvítí se. Zkusíte? Oživíte jej?

19:30 | **Valpuržina noc RAVE**
Divadlo, Sokolovna | 50 Kč
Poslední nakonec LDO Základní umělecké školy Mladá Boleslav | Inscenace inspirovaná Goethovým Faustem a Markétkou

22:00 | **(Roz)hlas ve filmu**
Projekce, Zahrada Šrámkova domu | 100 Kč
Pásmo krátkých filmů o řeči, hlasu a rozhlasu

NE 2/7

8:30 | **Mše**
Kostel sv. Mari Magdaleny
Mši svatou slouží P. Václav Novák

10:00 | **Co jest poezie?**
Slavnostní zahájení festivalu, Spořitelna
Poslyš, jak zní 67. ročník

11:00 | **Kniha Nečtu! Poslouchám**
Vernisáž knihy, Spořitelna
Komiksy Kačky Illnerové z první české knihy o audioknihách

11:00 | **Úvodní kolečko recitační dílny**
Šrámkův dům
Prezentace přivezených textů a rozdělení do pracovních skupin

13:30 | **Poetické odpoledne**
z Městského parku na Zahradu děkanství
Procházka Sobotkou a zastavení s poezií, divadlem a hudbou

15:30 | **Setkání dílen pro dospělé**
Zahrada Šrámkova domu
Neformální seznámení lektorů a účastníků tvůrčích dílen

17:00 | **Philokallia**
Koncert, Kostel sv. Mari Magdaleny | 200 Kč
Hlas v byzantské hudbě v provedení vokálního souboru

19:30 | **Košičan 3**
Divadlo, Městské divadlo | 200 Kč
Divadlo Vosto5 | Noční rozhlasový pořad pro osamělé a neúspěšné posluchače

21:30 | **Marie Puttnerová & Martin Novák**
Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 150 Kč
Symbióza hlasů a kytary posouvající hranice folku

22:30 | **Marie Kieslowski**
Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 150 Kč
Sólová tvorba oceňované písničkářky

PO 3/7

8:30 | **Prezence dětských dílen**
Zahrada Šrámkova domu
Registrace přihlášených účastníků, seznámení s lektory

9:00 | **Doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D. – Hlas a co všechno s ním umíme**
Přednáška, Spořitelna
Hlas v perspektivě mluvčího i posluchače a co lze z hlasu vyčíst

11:00 | **Marie Veselá, Petr Veselý – Samomluvy 3, Milý příteli Emile Vomelo...**
Vernisáž výstavy, Městská knihovna
F. Šrámka
Otec a dcera vybírají ze svých kreseb i z korespondence Fráni Šrámka

13:30 | **Hlasová Alchemie – Od syntézy k budoucnosti lidského hlasu**
Seminář, Spořitelna
Chcete vědět, jak naklonovat lidský hlas?

14:00 | **Radek Štěpánek**
Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Civilní básně o světě, který je obvyčejný, jen když se díváme špatně

15:00 | **Trieste Centrale**
Scénické čtení, Boží muka u hřbitova
Divadlo Fénix | Adaptace novely Jaroslava Rudiše pro dva hlasy

16:00 | **Znění soboteckého chrámu**
Prohlídka, Kostel sv. Mari Magdaleny
Výklad historičky Dagmar Faměrové a akustika Martina Pinkase

16:00 | **Kde budeme bydlet**
Pro děti (5+), Zahrada děkanství | 80/100 Kč
vi.TVOR | O medvědovi, který putuje lesem a hledá vhodné místo k bydlení

17:00 | **Šrámkova 11°**
Závod a vycházka, Koupaliště
Sport a turistika na trati vedené libežným Českým rájem

20:00 | **Ada**
Divadlo, Městské divadlo | 200 Kč
Divadlo NaHraně | Kabaretní groteska do třetice pro čtyři mužské hlasy

22:00 | **Roland Schimmelpfennig – Černá voda**
Poslech, Městské divadlo
Slavný německý dramatik v inovativním rozhlasovém pojetí

ÚT 4/7

9:00 | **Prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc. – Mluvená čeština a její stylizace v současných literárních textech**
Přednáška, Spořitelna
Jak se dnes mluví v české próze, poezii a dramatu

11:00 | **Návštěva u Šrámků**
Prohlídka, Šrámkův dům
Exkurze do muzea a poslech Šrámkovy zvukové procházky

13:30 | **O Trieste Centrale**
Seminář, Zahrada děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Trieste Centrale

14:00 | **Tereza Binová**
Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
„Neoriginální“ génius současné české poezie

15:00 | **Hana Lehečková – Co se stalo se Zuzanou?**
Poslech, Zahrada Šrámkova domu
Rozhlasová hra jako detektivka, kterou natáčí děti na mobil

16:00 | **Osvobozené divadlo – Na vinách Devětsilu**
Beseda, Spořitelna
Pohled na laboratorní období Osvobozeného divadla

16:00 | **Radek Malý – Malé moře knih**
Pro děti (7+), Zahrada děkanství | 50/70 Kč
Setkání s oblíbeným spisovatelem

19:30 | **Alen a kapela**
Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 200 Kč
Do křehkého světa písničkářky s doprovodem kontrabasu a bicích

21:00 | **Variace na totéž**
Scénické čtení, Náměstí
DIDI ART | Verše J. H. Krchovského za souzvuku kytar

22:00 | **Měsíc nad řekou**
Projekce, Zahrada Šrámkova domu | 50 Kč
Slovácké divadlo | Záznam divadelní inscenace Šrámkovy hry

ST 5/7

7:00 | **Za hlasy ptáků**
Vycházka, Náměstí
I ptáci mají svoji řeč

9:00 | **Prof. PhDr. Zdena Palková, CSc. – Řeč na jevišti, řeč z jeviště**
Přednáška, Spořitelna
O tom, jak se mluví na divadelní scéně a co to říká o dnešní češtině

13:30 | **O Variaci na totéž**
Seminář, Zahrada děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Variace na totéž

14:00 | **Petr Hruška**
Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Otec potrimiskár

15:00 | **Škola náklad života**
Scénické čtení, Sportovní areál
Ženy od fíkovníku | Reflexe a vzpomínky současných českých umělkyní v próze

16:00 | **Nad dvěma zaniklými rozhlasovými projekty**
Beseda, Spořitelna
Zanikání v éteru

16:00 | **V hodině soumraku**
Pro děti (3+), Zahrada děkanství | 80/100 Kč
Divadlo DIP | Zvukomalebné vyprávění z knihy Astrid Lindgrenové

19:30 | **Slovo v pohybu**
Poetický večer, Sokolovna | 150 Kč
Pavel Novotný | Poezie jako zvuk, artikulace, hlas, křik, zpěv, pohyb

21:00 | **Pavel Šrut – Scénář básně Zlá milá**
Poslech, Městské divadlo
Rozhlasový herec století Viktor Preiss a poezie Pavla Šruta

23:00 | **Společnost mrtvých básníků**
Nokturno, Zahrada děkanství
Rozloučení s tvůrci, kteří svět opustili v uplynulém roce

ČT 6/7

9:00 | **MgA. Lenka Veverková – Rozhlasová dramaturgie a dramatizace**
Přednáška, Spořitelna
Hlas epického textu v rozhlasové podobě – mezi diezejí a mizezí

13:30 | **O Škole nákladu života**
Seminář, Zahrada děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Škola náklad života

14:00 | **František Hruška**
Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Syn lapikurkár

15:00 | **Ludvík Aškenazy – Putování za švestkovou vůni**
Seminář, Zahrada děkanství
Aškenazyho klasika v krásném moderním hávu

16:00 | **Hlas zahraničních zpravodajů**
Beseda, Spořitelna
Dorazín, Karas | Zuřivý reportér? Empatický pozorovatel?

16:00 | **Eva Papoušková – Kosprda Telecí a další**
Pro děti (3+), Zahrada děkanství | 50/70 Kč
Autorské čtení a povídání si nejen o literatuře

19:30 | **Parnas i ulice – zhudebněná poezie**
Poetický večer, Zahrada Šrámkova domu | 150 Kč
Jiří Šlupka Svěrák a Michal Bystrov | Hrají a zpívají díla svých oblíbených básníků

22:00 | **Poezie všedních dnů**
Scénické čtení, Zahrada Šrámkova domu
P&K&K&S | Inscenované autorské čtení sbírek ostravských básníků

PÁ 7/7

9:00 | **Mgr. MgA. Eva Schulzová, Ph.D. – Původní česká rozhlasová hra**
Přednáška, Spořitelna
Cesta od tradiční rozhlasové hry k dramatickému podcastu

14:00 | **O Poezii všedních dnů**
Seminář, Zahrada děkanství
S Liborem Vackem o scénickém čtení Poezie všedních dnů

15:00 | **Jak se dělá rozhlas**
Pro děti (8+), Zahrada děkanství
Rozhlasová dílna se členy a vedoucími Dismanova souboru

15:00 | **Obrazová kniha a podcastová série Rozhlasto**
Prezentace, Zahrada Šrámkova domu
Co jste možná nikdy neslyšeli

16:00 | **Vysílat slovo, vyprávět zvukem**
Debata, Zahrada Šrámkova domu
O rozhlasovém vysílání sto let od jeho zahájení

19:30 | **Tak teď poezie!**
Večer dílen, Sokolovna
Úroda recitační a performativní

22:00 | **Už znějí**
Večer dílen, Spořitelna
Výstup učitelské dílny pod vedením Hany Kofránkové

SO 8/7

8:00 | **Třešňový jarmark**
Náměstí
Regionální produkty, benefiční bazar, setkání s přáteli

10:00 | **Povídejme do ucha Pompanele**
Dopoledne dílen, Městské divadlo
Výstupy dětských dílen a zakončení festivalu

18:00 | **něco něco**
Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 200 Kč
Závěrečná tečka lehkým popem čerstvých hvězd!

POSLYŠ, JAK ZNÍ mluvená řeč, hlas a rozhlas

*... ať krásný mne zpívá,
ať krásný mne dozpívá
hlas,
ať znám...!
(F. Š.)*

Když byl loni v centru naší pozornosti fenomén zvaný genius loci (ať už v obecné rovině úvah o specifčnosti místa a jeho paměti, nebo se zřetelem k Sobotce, soboteckému kraji, a též přímo k festivalu, Šrámkově Sobotce), všimli jsme si, že zvláštní atmosféra spojená s místem (a prožitkem sebe samého v něm) není nesena jen vizuálními vjemy. Opírá se i o to, co na daném místě obvykle slyšíme. Kohoutí kokrhání, šumění stromů ve větru, splav, zvony z kostelní věže. Ale může to být třeba i znělka místního rozhlasu, zpěv a útržky mluveného slova z pódia, potlesk, změť hlasů a smích na zahradě Šrámkova domu střídaná s hudbou, štěkání psů, klavír a kytara, kousky hovorů, v nichž poznáváme festivalové přátele a známé. Liják, cinkání příborů v restauraci, ptačí zpěv doprovázející vlastivědný výklad na Šolcově statku. Když si pustíme audiomapu Šrámkovy Sobotky, kterou loni vytvořili účastníci rozhlasové dílny, přeneseme se na festival okamžitě, i se zavřenýma očima.

A vrátíme-li se k nové zvukové procházce Sobotkou s dílem Fráni Šrámka, můžou nás při poslechu versů napadnout nejméně dvě věci. Ta první je pro nás jako účastníky soboteckého festivalu, spojeného odjakživa s recitací a divadlem, asi samozřejmá:

jak psaný text díky lidskému hlasu pozoruhodně ožívá a stává se výpovědí, která se nás dotýká (třežba se si původní tady a teď zpřítomňujeme nahrávkou). Ta druhá: uvědomili jsme si někdy, jak často jsou motivy zvuku, hlasu, slyšení a znění přítomné ve Šrámkově díle – a že je audialita tak bohatou a důležitou oblastí jeho obraznosti? Že u něho různé součásti světa, ale i nás samých zní, zvucí, mluví a naslouchají? „Hluboce zašum, stromová harfo,...“ začíná známá báseň o soboteckém hřbitově – a pak existenciální metaforou hlasu a znění vrcholí. Ve významných momentech u Šrámka vyzvánějí (nebo naopak mlčí) zvony, reálné i imaginární, a v jeho poezii zní (případně mlčí) kdecó, a nejen věci konkrétní. Zásadní otázky a odpovědi člověku zaznívají z hvězd i z jeho vlastního srdce. A ovšemže je v české kultuře navždy ukotven Šrámkův stříbrný vítr. Představuje nepopsatelně opojné tušení budoucích příslibů a v mládí ho ti citliví z nás odkudsi z dálky „slyší“ (a pak slyšet přestanou).

V takovémto tematickém zaměření na zvukovost světa (nehledě na eufonii či kakofonii spojenou se zněním jeho textů) ovšem není Šrámek sám – ani jako básník, ani jako člověk. Víme, že někteří z nás jsou vizuální typy, zatímco jiní ve svém vnímání reality preferují jiné smysly, např. sluch. Je to patrné třeba při učení, ale i v komunikaci a vyjadřování, ve vyhledávání podnětů, v paletě zájmů. Sluch nám umí zprostředkovat jiné aspekty světa než

zrak. UVědomíme si to, když nám jeden z těchto dvou kognitivních smyslů selže nebo když trochu poznáme svět nevidomých (orientovaných na zvukovost) či svět neslyšících (v němž je extrémně exponována vizualita).

Je mnoho důvodů, proč jsme letos do hlavní role obsadili uši, sluch a to, co sluchem vnímáme. V souladu s povahou našeho festivalu nám jde samozřejmě hlavně o ty zvuky, které zní v lidském světě nejčastěji a mají zásadní význam pro komunikaci, myšlení, a v neposlední řadě i pro slovesné umění. Je to hlas a řeč, řeč mluvená (a třeba i zpívaná); slovo, které ožívá vyslovením, a umění spojené s hlasem a řečí, posloucháním a nasloucháním.

A ještě něco. Příběhy, situace a rozhovory, které se realizují a sdílejí prostřednictvím lidského hlasu, k nám každodenně přicházejí také díky specifickému médiu. V češtině se pro něj vžil (vedle mezinárodního označení rádio) výraz *rozhlas*, staré slovo znamenající původně „rozléhání se hlasu“ či „rozšíření ohlasu“. Tak ho aspoň vymezuje ve svém slovníku Josef Jungmann, mnoho desetiletí před vznikem toho našeho, kdysi Československého a dnes Českého rozhlasu. Letos slaví Český rozhlas stoleté výročí, a proto dostane ve festivalovém programu větší prostor než jindy.

Prostor však dostanou i další témata spojená se zvukovostí a mluvenou řečí a s nimi i umělci, vědci, pedagogové a další odborníci, kteří se těmito tématy zabývají, ať už je to (vedle rozhlasu, jeho historie i specifických žánrů) recitace, řečová dimenze divadla, hlasová pedagogika, voiceband a zvukové experimenty s poezií, ale i stylizace mluvenosti v literatuře nebo třeba oblíbený fenomén audioknih. Do tradičních programových linií a dílen se co nejvíc zapojí zřetel k literatuře, která se realizuje „nahlas“.

Autentickou (přímo tělesnou) dimenzi každého nahlas a hlasu vůbec – i v souvislosti s čtením nahlas oproti čtení „pro sebe“ – připomínal často profesor Ivan Vyskočil: „Ale co obnáší a znamená to číst nahlas?“ ptá se, odpovídá: „To znamená proměňovat text – napsané a čtené – v řeč. V dění, v přítomnost řeči. Působit, aby se slovo stalo opět tělem.“ Znamená to tedy angažovat se vlastní tělesností (nést kůži na trh), ručit za situaci a dávat jí nezaměnitelný rozměr své individuality – která se právě v hlasu a hlasem projevuje, specificky zní. Co do individuality: podobně jako poznáme jeden druhého podle tváře, poznáme se vzájemně i po hlase. Hlas je jedinečnou charakteristikou každého z nás, skoro jako otisk prstu, a jeho analýza nás může z leccého usvědčit, jak o tom bude také řeč, stejně jako o tom, „co všechno s hlasem umíme“, a nejen na jevišti.

Podle Pythagora každá věc v kosmu specificky zní; a celý vesmír vydává harmonickou hudbu sfér. Jen člověk, a to pouze ve šťastných chvílích, je tuto harmonii schopen zaslechnout a aspoň intuitivně jí porozumět. Snad se nám tu může vybavit i Šrámkův stříbrný vítr a další metafory znění a hlasu, jichž je v jazyce i v poezii bezpočet. Nejde ale jen o metafory. V letošním ročníku Šrámkovy Sobotky se před námi otevírá řada perspektiv a možností, jak se na fenomény zvukovosti, hlasu, mluvené řeči a rozhlasu podívat, v jakých souvislostech se k nim přiblížit, jak je nechat nově vyvstat před očima. Nebo pustit do uší.

Naslouchejme tedy – a zněme!

Irena Vaňková

PROGRAM

SO 1/7

15:00 | Vladimír Komárek – Výběr z volné a užité grafiky

Vernisáž, Základní škola

Výstavu řady půvabných exlibris, novoročenek, ilustrací a volných listů uvede Ivan Kozel, úryvky z Komárkových textů přednese Hana Kofránková.

16:00 | Zvukovejce

Performance, Děkanství

Koncept vytvořila hudebnice Ridina Ahmedová ve spolupráci s Janem Nálepou, autorem artefaktů – vajec. Ty zajímavým způsobem umožňují podnítit návštěvníky, aby udělali něco, co obvykle nedělají – aby zazpívali. Při zaznění se Zvukovejce zlatě rozzáří a jakmile zvuk utichá, zase zhasínají. Když začne návštěvník znít, zkusí zazpívat, možná se průvodce zlehka připojí... vzniká dvojhlas... krátké a osobní setkání. Projekt měl premiéru na festivalu NaHlas!

19:30 | Valpuržina noc RAVE

Divadlo, Sokolovna | 50 Kč

Poslední nakonec LDO Základní umělecké školy Mladá Boleslav | Proslýchá se, že ve městě se koná největší RAVE party široko daleko, kde DJe dělá samotný Satan. Ne vždy ale všichni tančí tak, jak by si přál. Jaká je cena za vlastní potěšení a kdo ji nakonec zaplatí? Inscenace inspirovaná Goethovým Faustem a Markétkou. Dvouletý projekt studentek druhého cyklu literárně-dramatického oboru ZUŠ ve spolupráci s choreografkou Annou Josephovou. Inscenace oceněná na festivalu experimentujícího divadla Šrámkův Písek a doporučená na Jiráskův Hronov, Mladou scénu či celostátní divadelní přehlídku ZUŠ v Mostě.

Režie Lada Blažejová, scénář soubor, hrají Eliška Nedvědová (Jindra), Alice Knoblochová (Markétka), Kateřina Císařovská a Věra Bočková (Mefistofeles), technika Josef Blažej, hudba Pawel Grundman. Délka programu 45 minut bez přestávek.

22:00 | (Roz)hlas ve filmu

Projekce, Zahradka Šrámkova domu | 100 Kč

Za bezmála stoletou historií zvukového filmu se jeho vztah k mluvené řeči, hlasu i rozhlasu bohatě rozvíjel a nabýval nejrůznějších podob. Několik z nich představí projekce málo známých krátkometrážních snímků ze sbírek Národního filmového archivu v Praze. Pásmo sestavily a uvedou filmové historičky Terezie Hlaváčková a Alena Šlingerová.

NE 2/7

8:30 | Mše

Kostel sv. Maří Magdaleny

Mši svatou slouží P. Václav Novák.

10:00 | Co jest poezie?

Slavnostní zahájení festivalu, Spořitelna

Co jest poezie?

C j st p z ?

C s z ?

s ?

?

Otázku pokládají Kojot bílý (Jkb Dbrv) a Kojot šedý (Jn Mrzk). O odpověď se spolu s nimi pokouší Vousáč, Kofra, Písař, Distributor, Magnetofon, tanečníci a další.

11:00 | Kniha Nečtu! Poslouchám

Vernisáž, Spořitelna

Nekráčené audioknihy jsou fenoménem, který mnohé vrací k příběhům a pro další oblast literatury otevírá. Výtvarnice Kačka Illnerová dala podobu knize *Nečtu! Poslouchám* autorů Kláry Smolíkové a Lukáše Vavrečky. Výstavu uvedou všichni tvůrci a ilustrátorka ráda nakreslí na požádání čajovou konvici nebo kočku.

11:00 | Úvodní kolečko recitační dílny Šrámkův dům

Dospělí účastníci recitačních dílen si navzájem přečtou přivezené texty a rozdělí se do pracovních skupin.

13:30 | Poetické odpoledne

z Městského parku na Zahradu děkanství

Tradiční procházka po soboteckých prostranstvích, od skulptury Dům pod půlměsícem ke kostelu sv. Maří Magdaleny, se zastaveními věnovanými uměleckému přednesu, divadlu a hudbě. Účinkují recitátoři přehlídek Dětská scéna a Wolkrův Prostějov. Při divadelním zastavení sehraje soubor

Studia Šrámkova domu představení Proč je moře slané na motivy pohádky Jana Wericha. Uskupení Slovnění představí autorskou zhudebněnou poezii. Scénář Lada Blažejová, moderují členové Studia Šrámkova domu.

15:30 | Setkání dílen pro dospělé

Zahradka Šrámkova domu

Neformální seznámení lektorů a účastníků tvůrčích dílen, domluva rozvrhu a předání pracovních materiálů.

17:00 | Philokallia

Koncert, Kostel sv. Maří Magdaleny | 200 Kč

Unikátní výlet do světa byzantské hudby představuje různé způsoby zhudebnění duchovní i milostné poezie a prózy. Historicky poučená interpretace souboru ukáže různé postupy práce s hlasem v tvorbě byzantských skladatelů. Zazní skladby nejstarší křesťanské skladatelky sv. Kassie (9. století), sv. Jana Koukouzelise (14. století) a tradiční anonymní skladby byzantské liturgie.

19:30 | Košičan 3

Divadlo, Městské divadlo | 200 Kč

Divadlo Vosto5 | Noční rozhlasový pořad pro osamělé, opuštěné a neúspěšné posluchače, kterým vás provedou jako každý týden autor a moderátor Pavel Pláteník a jeho pravidelný host sólista Příbramského divadla v Příbrami Karel Krautgartner. Sledujte nejdojemnější milostný příběh všech dob! Setká se Jarmila T. se Standou Pleskotem? Kde a za jakých okolností? Vlaková souprava je již odbržděna a my máme celý noční pořad před sebou!

Režie Ondřej Cihlář, scénář a hrají Ondřej Cihlář, Petr Prokop, projekce Kakalík. Délka programu 100 minut bez přestávek.

21:30 | Marie Puttnerová & Martin Novák

Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 150 Kč
Propojení Marie Puttnerové (Jablkoň, Půljablkoň a Zvíře jménem Podzim) a Martina Nováka (Robert Křesťan & Druhá tráva, Lanugo, Blue Shadows, Jaromír Honzák Quintet, Baromantika, David Dorůžka Trio). Vytvořili hudební svět z autorských písní Puttnerové, ze střípků zhudebněné poezie básníka Jana Zahradníčka či surreálního písničkáře Vlastimila Třešňáka. Symbióza hlasů a elektrické kytary, podmanivě a naléhavě posouvající pomyslné hranice folku.

22:30 | Marie Kieslowski

Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 150 Kč
Marie Kieslowski je zpěvačka a pianistka, matka dvou dětí a členka spícího Zvířete jménem Podzim. Loni vydala debutové sólové album se svou autorskou tvorbou, je zdarma k poslechu na všech hudebních streamovacích platformách a YouTube. Na digitální desce se jako producent podílel Aid Kid a řada dalších muzikantů. Intimní sólový koncert představí písně z desky *Je všechno dobrý?* a přiveze k prodeji i stejnojmennou knihu.

PO 3/7

15:00 | Prezenze dětských dílen

Zahrada Šrámkova domu
Přihlášení účastníci dětských tvůrčích dílen se v doprovodu dospělých zaregistrují a seznámí s lektory.

9:00 | Doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D. – Hlas a co všechno s ním umíme

Přednáška, Spořitelna
Hlas používáme jako bohatý nástroj, často aniž bychom si toho byli vědomi. Přednášející představí plasticitu řečové produkce, která nám umožňuje vyjadřovat širokou paletu komunikačních funkcí na úrovni hlasu v nejširším slova smyslu, od melodie přes specifická nastavení hlasivkového kmitání po modifikace v ústní a nosní dutině. Věnovat se bude i perspektivě posluchače a tomu, co všechno můžeme z hlasu o mluvčím vyčíst – a nakolik je to přesné.

Ředitel Fonetického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Mezi hlavní oblasti jeho odborného zájmu patří možnosti identifikace mluvčího z řečového signálu, cizinecký přízvuk a jeho sociální a psychologické dopady. Zabývá se ale i zvukovými vlastnostmi češtiny a angličtiny obecně a podílel se na vylepšování syntézy češtiny. V současnosti je soudním znalcem se specializací na identifikaci mluvčího a analýzu zvukového signálu.

11:00 | Marie Veselá, Petr Veselý – Samomluvy 3, Milý příteli Emile Vomelo...

Vernisáž, Městská knihovna F. Šrámka
Autorský komentář k názvu výstavy a k prezentovaným kresbám. Ukázka z korespondence Fráni Šrámka adresované příteli z první světové války.

13:30 | Hlasová Alchemie – Od syntézy k budoucnosti lidského hlasu

Seminář, Spořitelna
Vývoj a trendy v oblasti klonování hlasů pomocí umělé inteligence. Více o fascinujícím světě AI a jeho dopadu na lidskou komunikaci. Dozvíte se základy toho, jak AI systémy napodobují lidský hlas, jaké jsou současné možnosti a jaká je budoucnost této technologie. Probereme etické aspekty a potenciální využití v umění, zábavě a komunikaci.

MgA. Tomas LeBrun – vystudoval tvůrčí psaní a mediální komunikaci, od té doby se zabývá marketingovou komunikací v online světě. Pracoval pro mezinárodní společnosti, kde se mimo jiné věnoval výzkumu nových technologií a jejich praktickému využití v komunikaci, dopady na lidskou společnost a etickým problémům, které přinášejí.

14:00 | Radek Štěpánek

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Básník bude číst ze své nejnovější sbírky *Hezké počasí*, kterou letos na konci jara vydalo nakladatelství Host. Klíčem programové linie je pro moderátora Libora Staňka II. úzká vazba mezi pozvanými autory. Pokusíme se zodpovědět otázku, zda dochází k vzájemnému prolínání jejich hlasů, tedy poetik zmiňovaných básníků, či jejich texty zaujímají zcela autonomní pozici.

Autor (narozen 1986) pochází z Prachatic, s rodinou žije v Telči a pracuje ve Správě Národního parku Podyjí. Působí i jako příležitostný redaktor a organizátor kulturních akcí. Své fejetony čte v Českém rozhlase Brno, kde občas připravuje vstupy o literatuře pro pořad Zelný rynek. Vyšlo mu několik sbírek, například *Přeletět moře nad Bezdraví* (2013), *Vichřice* (2021) nebo *Pamatuj na strážníka* (2022).

15:00 | Trieste Centrale

Scénické čtení, Boží muka u hřbitova
Divadlo Fénix | Jedno vyprávění, dva lidé. Unavený cestující vzpomíná na svou milou, která se snad někdy v minulosti jmenovala Pola, a také na společnou cestu do italského Terstu. Hluboký zájem o dějiny v bedekru na jedné straně, neschopnost pochopit přítomnost na té druhé. Scénická adaptace krátkého zastavení mezi dřevěnými pražci. Mužské vyprávění, ve kterém osudová žena poprvé získá vlastní hlas... Ale pivo není teplé, nebo snad ano? Podle prózy Jaroslava Rudiše *Trieste Centrale*.

Režie Jolanta Lipková, úprava textu Barbora Kůtová a Veronika Macková, hrají Adam Kořán a Ester Pistorová.

16:00 | Znění soboteckého chrámu

Prohlídka, Kostel sv. Maří Magdaleny
Sakrální stavby představují po staletí vrcholy stavební činnosti. Jejich interiérový komfort je v podstatě harmonizování a humanizování stavby v podřízenosti pocitům člověka. Komentovanou exkurzi kostelem sv. Maří Magdaleny v Sobotce povedou z pohledu historického PhDr. Dagmar Faměrová, kastelánka zámku Humprecht, a z pohledu akustického doc. MgA. Martin Pinkas, Ph.D., z Katedry zvukové tvorby Hudební fakulty Akademie múzických umění. Se zvukovými ukázkami pomohou členové Studia Šrámkova domu.

16:00 | Kde budeme bydlet

Pro děti (5+), Zahrada děkanství | 80/100 Kč
vi.TVOR | Medvěd architekt – řemeslník – bytový designer – odborník na přírodní nemovitosti. Co se mu musí stát, aby se vydal na cestu stavitelského poznání? Loutková pohádka o medvědovi, který putuje lesem a hledá vhodné místo k bydlení. Věnováno všem, kterým chybí obydlí!

Režie, scénář a hraji Štěpán Lustyk, René Vitvar, Milan Vedral, tvůrčí tým Alžběta Vitvarová, René Vitvar, Štěpán Lustyk, Patrik Hradecký. Délka programu 50 minut.

17:00 | Šrámkova 11°

Závod a vycházka, Koupaliště
Po malebných cestách Českého ráje (okolo Kosti, přes Plakánek a Vesec) pro okysličení kulturou znavených těl jsme pro vás připravili běžecký závod i pochod, který je otevřený účastníkům festivalu, domácím i přespolním běžcům a chodcům i náhodným kolemjdoucím. Start a cíl je na městském koupališti v Sobotce. Trasa měří 11 km, což jsou přibližně 2 hodiny svižné chůze. Registrace od 17:00 na koupališti, start chodců v 17:15, start běžců v 18:00, vyhlášení tamtéž. Přípravuje Jan Jirásek.

20:00 | Ada

Divadlo, Městské divadlo | 200 Kč
Divadlo NaHraně | Tejden kouřím a piju a jedinej smysl všem dnům dává to, že se motaj od pondělí k vikendu, k pátku. V pátek vyjždím do Krakova. Jedu deset hodin ve vlaku skoro tisíc kilometrů, abych viděl Adu... Kabaretní groteska do třetice pro čtyři mužské hlasy.

Režie Jiří Hajdyla, scénář Jan Těsnohlídek ml., Josef Kainar, hrají Martin Severýn, Matěj Štrunc, Matouš Zah, Vlastimil Žwak, scéna Ivana Kanhäuser, Michaela Semotánová, Jiří Hajdyla, kostýmy Michaela Semotánová, hudba Martin Severýn a kol. Délka programu 85 minut bez přestávky.

22:00 | Roland Schimmelpfennig – Černá voda

Poslech, Městské divadlo
Dvě party přátel, jedna magická noc a voda, která smývá rozdíly v majetku, víře i původu. Co ale zůstane z plánů a křehkých vztahů po dvaceti letech? Dramatická báseň o odlišnosti a nerovnosti vedle sebe existujících světů, o strachu, předsudcích a lhostejnosti, které prohlubují propast mezi nimi. Ale také o lásce a něze. Rozhlasovou hru německého autora Rolanda Schimmelpfenniga uvede režisér Aleš Vrzák, který proud vyprávění svěřil čtyřem protagonistům ztvárněným Markem Holým, Magdalénou Borovou, Janou Strykovou a Václavem Neužillem.

ÚT 4/7

9:00 | Prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc. – Mluvená čeština a její stylizace v současných literárních textech

Přednáška, Spořitelna
Při stylizaci mluvenosti v uměleckých textech musí autoři věnovat pozornost volbě variety (obecná čeština, nářečí, slang aj.), výběru prostředků z roviny hláskoslovné, tvaroslovné, lexikální (expresivní výrazy, vulgarismy) a syntaktické i prostředků výstavby textu, zvláště dialogu. Přednášející to předvede na ukázkách z děl prozaických (Emil Hakl, Petra Hůlová, Antonín Bajaja atd.), básnických (J. H. Krchovský, Karel Škrabal) a dramatických (Petr Zelenka, David Drábek, Petr Kolečko).

Vedoucí vědecká pracovnice Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR v Oddělení stylistiky a sociolingvistiky, donedávna i vyučující Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Zabývá se stylistikou, textovou lingvistikou a výzkumem mluvené češtiny. Spoluautorka a spolueditorka řady knih, například *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí* (2011), *Stylistika mluvené a psané češtiny* (2016), *Syntax mluvené češtiny* (2019).

11:00 | Návštěva u Šrámků

Prohlídka, Šrámkův dům
Exkurze do Muzea Fráni Šrámka a Milky Hrdličkové Šrámkové. Spisovatel v Sobotce a místní šrámkovská tradice, ke které patří i náš festival. Výklad podá Olga Bičíštová. Poslech poetické Šrámkovy zvukové procházky známými i zapadlými místy Sobotky s básnickovými verši, která vznikla v loňském roce, a úvod s jejími tvůrci Kristýnou Čepkovou, Josefem Kačmarčíkem a Janem Trčem. Moderuje Jan Bílek.

13:30 | O Trieste Centrale

Seminář, Zahrada děkanství
O pondělním scénickém čtení *Trieste Centrale* s Liborem Vackem. Podrobně v kapitole Seminář.

14:00 | Tereza Bínová

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Básniřka představí svou poslední sbírku *Červený obr*, která vyšla začátkem letošního roku v nakladatelství Odeon.

Autorka (narozena 1990) vystudovala psychologii v Brně. Debutovala konceptuální sbírkou *Souborná zkouška* (2014). V knize o nepoznaném dědečkovi *Pan Bína* (2016) zpracovala vyprávění rodinných příslušníků. V posledních dvou sbírkách, *Mezera je prázdné místo* (2017) a *Červený obr* (2023), se zajímá o téma času a nadále ohledává hranice konceptu.

15:00 | Hana Lehečková – Co se stalo se Zuzanou?

Poslech, Zahrada Šrámkova domu
Tadeáš a Ela se rozhodnou vypátrat, za jakých okolností kdysi zemřela jejich sestra Zuzana. Stalo se to ještě před tím, než se narodili. Doma se o Zuzaně nemluví a sourozenci tuší, že to nebude jen tak. Co když to byla vražda?! V inovativní rozhlasové hře, která vznikla na základě románu *Poupátka*, sledujeme detektivní pátrání, které si protagonisté zaznamenávají na mobil do hodně napínavého podcastu. Vedle dospělých herců se představí členové Dismanova rozhlasového dětského souboru. Poslech pro děti, mládež a jejich rodiče i zájemce o rozhlasové vyprávění uvede režisér Josef Kačmarčík.

16:00 | **Osvobozené divadlo – Na vlnách Devětsílu**

Beseda, Spořitelna

Setkání nad knihou, která se zabývá počátky Osvobozeného divadla v letech 1925–1929, této původně amatérské scény, jež vznikla s podporou významných osobností Uměleckého svazu Devětsíl. Zaměříme se na originalitu myšlenek a postupů, které stály u jejího zrodu do příchodu dvojice komiků Jiřího Voskovce a Jana Wericha, po němž došlo ke zlidovění avantgardního programu na bázi soukromého divadla V + W.

PhDr. Ladislava Petišková absolvovala divadelní vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Pracovala v Kabinetu pro studium českého divadla (Divadelní ústav Praha). Zaměřuje se na dějiny avantgardního divadla a problematiku pohybového divadla. Působila též na Katedře nonverbálního divadla Hudební fakulty Akademie múzických umění, na Konzervatoři Duncan Centre v Praze, na Janáčkově akademii múzických umění i v ateliéru Výchovné dramatiky pro neslyšící.

Mgr. Andrea Jochmanová, Ph.D., vystudovala divadelní vědu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Pracuje jako kurátorka v Oddělení dějin divadla Moravského zemského muzea v Brně a jako vědecký pracovník Kabinetu pro výzkum divadla a dramatu a pedagog dějin divadla, scénického šermu a souborů Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění. Zabývá se problematikou dějin českého divadla, etnografií, antropologií, kulturní historií, kvantovými teoriemi a neurovědami.

16:00 | **Radek Malý – Malé moře knih**

Pro děti (7+), Zahradka děkanství | 50/70 Kč
Na setkání se dozvíte, jak pracuje spisovatel, jaký je rozdíl v psaní příběhů, básniček nebo atlasů zvířat. A třeba zkusíte společně nějakou básničku nebo kousek příběhu vymyslet. Délka programu 45 minut.

19:30 | **Alen a kapela**

Koncert, Zahradka Šrámkova domu | 200 Kč
Písničkářce Alen vyšlo v roce 2020 debutové sólové album *Až se řeky vylijí z břehů*. V textech a hudbě pracuje s intimitou, křehkostí a pozoruhodnou hloubkou. Druhé album *Tma*, na němž spolupracovala s řadou hostů (violoncello, bicí, housle, viola, kontrabas, trubka), vyšlo v roce 2022. Z čistě klavírních písní se posouvá kapelním směrem, hraje na kytaru a při koncertech ji doprovází kontrabas (David Liber) a bicí (Matyáš Hökl). Vystupuje i v kapele po boku Lenky Dusilové.

21:00 | **Variace na totéž**

*Scénické čtení, Náměstí DIDI ART | Sem na ten gauč dva by se vešli... Poslyš, jak zní žena, když zní s ní muž? Do souzvuku kytar dodělávám píseň, končím, nechť torzem je – k tvé podobě. Zní muž, když žena sní? Tvůj hrnek dál je na tvém místě... už nikdy z něj pít nebudeš. Půl mne dál zpátky získat chce tě, v té druhé cit už navždy zhas. Tak zase spolu, samoto má věrná. Ať píšu, co chci, je to vždycky jen variace na totéž. Namísto polibku kolenem do koulí. Podle sbírky *Už zase svítí slunce* J. H. Krchovského.*

Režie a úprava textu Diana Šoltýsová, hrají Johnny Horák, Barbora Kostkanová, Kateřina Kuboušková a Jan Pichler, hudba Ibbi. Délka programu 45 minut.

22:00 | **Měsíc nad řekou**

Projekce, Zahradka Šrámkova domu
Slovácké divadlo | Záznam divadelní inscenace hry Fráni Šrámka z roku 2017 z portálu DRAMOX. Překvapivý režijní klíč Anny Davidové Petrželkové, která se s Ivou Šulajovou podílela na textové úpravě. Lže nám mládí svými čarovnými slovíčky, nebo je tato doba jedinou pravdivou v našem životě? Rodina Hlubinova s obavami očekává abiturientský sraz. Otec, někdejší premiant třídy, se nestal spisovatelem a život tráví v malém městečku v papírnictví své ženy. Jak dopadne střet s nenaplněnými sny?

Hrají Tereza Hrabalová, Jakub Vrága, Tomáš Šulaj, Jiří Hejcman, Zdeněk Trčálek, Irena Vacková, Petra Staňková, Martin Hudec, David Macháček, Vladimír Doskočil, David Vacke, Petr Žajdlík, Roman Lacina, scénografie a kostýmy Eva Jiřikovská, hudba Mario Buzzi. Délka programu 130 minut bez přestávky.

ST 5/7

7:00 | **Za hlasy ptáků**

Výcházka, Náměstí

Většina z nás žije v mylném přesvědčení, že lidská řeč je ta jediná a nejdokonalejší na planetě. Avšak podobně rozvinutá je řeč v rámci bohaté komunikace volně žijících živočichů. Nejbližší je nám řeč ptáků, a hlavně zpěv a další hlasové projevy pěvců. Pořad připomene, že je důležité vnímat přírodu také sluchem, a ukáže, jak lze podle hlasu poznávat jednotlivé druhy ptáků.

RNDr. Zdeněk Mrkáček je ornitolog a hlavně popularizátor přírody Českého ráje. Autor osmi knih a spoluautor dalších patnácti, například *Duše Českého ráje* (2006), *Ptáci Českého ráje* (2011), *Český ráj – věčná inspirace* (2013). Též autor filmu *Jedinečný Český ráj* (2022). Průvodce patří k předním znalcům hlasů ptáků, kterým se v rámci studia jejich chování věnuje od mládí.

9:00 | **Prof. PhDr. Zdena Palková, CSc. – Řeč na jevišti, řeč z jeviště**

Přednáška, Spořitelna

Řeč na jevišti má mnoho podob, řeč oslovující diváka v hledišti má více funkcí. Společným přáním těch, kteří stojí na jevišti, a těch, kteří z hlediště sledují výsledek jejich snažení, obvykle bývá, aby se ony dvě dimenze, které teprve dohromady tvoří divadlo, navzájem neminuly. Třetí stranou je ovšem jazyk jako veličina s vlastní hodnotou. Přednášející připomene některé z otázek, které vznikají při pohledu na současnou mluvu na jevišti, na pozadí některých inscenací a stavu češtiny.

Emeritní profesorka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy se specializuje na fonetiku a fonologii, na zvukovou stavbu češtiny, prozodii, řečovou komunikaci a kulturu řeči. Věnuje se i jevištní řeči,

spolupracuje s pražským Národním divadlem. Autorka mnoha publikací, které představují základ oboru, například *Fonetika a fonologie češtiny* (1995, 1997), *Výslovnost spisovné češtiny: cvičení pro cizince* (s J. Veroňkovou, 2022) nebo hesel z fonologie a prozodie v *Novém encyklopedickém slovníku češtiny* (2016).

13:30 | O Variaci na totéž

Seminář, Zahrada děkanství

O úterním scénickém čtení *Variace na totéž* s Liborem Vackem. Nalistujte si Seminář.

14:00 | Petr Hruška

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu
Spisovatel vyjde ze svých básnických a prozaických textů z poslední doby (*Spatřil jsem svou tvář, V závalu*). Čím je mu literatura, skutečnost, že i jeho syn František píše básně, a jiné podivnosti světa?

Autor (narozen 1964) pochází z Ostravy a pracuje v Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR, napsal monografie o Karlu Šiktancovi a Ivanu Wernischovi, edičně připravil dílo Jana Balabána či některé sbírky Ivana M. Jirouse. Vydal například krátké prózy *Jedna věta* (2015) a *V závalu* (2020). Nejnovější básnická sbírka *Spatřil jsem svou tvář* (2022) je inspirována pětistým výročím Magalhãesovy plavby kolem světa.

15:00 | Škola náklad života

Scénické čtení, Sportovní areál

Ženy od fíkovníku | Nadějně mladé dívky, studentky uměleckých škol. Celý život před sebou. Praha umělecká, denní i noční, vyčerpávající i divoká, horké letní dny i tvrdá každodenní disciplína. Ambice. Tolik času stráveného divadlem, tancem, zpěvem a intelektuálními rozpravami s kamarády a elitami oboru. Cesty cinkajícími tramvajemi, na Petříně s ruměncem a umělcem, baculaté sklenky

na víno a cigaretové nedopalky s otisky od rtěnek. Polibek i políček Múz. Podle próz *Baletky* Miřenky Čechové, *Maminka není doma* Jaroslavy Pokorné, *Cena za zbabělost* Veroniky Bendové a *Kafe a cigárko* Marie Doležalové.

Režie, úprava textu a hraji Anežka Lipusová, Karolína Půčková a Barbora Sedláková.

16:00 | Nad dvěma zaniklými rozhlasovými projekty

Beseda, Spořitelna

Zamýšlení nad významem nedávno zaniklého *Týdeníku Rozhlas*, který téměř sto let přinášel podrobný program stanic Českého rozhlasu, exkluzivní rozhovory s umělci, dále hudební, divadelní a filmové recenze, články k rozhlasovým premiérám či autorské rubriky významných osobností naší kultury. V další části pořadu bude představena dramaturgie zaniklého Radia Les, které kombinovalo pořady podcastového typu a živé vysílání. Je v dnešní době možné udržet nezávislé rádio založené na mluveném slově?

Milan Šefl byl šéfredaktorem *Týdeníku Rozhlas* v letech 2000–2007. Kromě vedení časopisu přispíval titulními rozhovory, recenzemi a dalšími články. V roce 2013 z rozhlasu odešel, ale v roce 2019 se do časopisu vrátil, proměnil layout a rozšířil jeho obsahový záběr. Jako šéfredaktor periodika působil až do června 2022. Nyní pracuje jako novinář na volné noze.

René Kočík byl redaktorem *Týdeníku Rozhlas* v letech 2001–2022 (v letech 2007–2016 zástupce šéfredaktora, 2016–2019 šéfredaktor). Jako editor měl na starosti především rubriky informující o vysílání Českého rozhlasu.

Mgr. Jakub Chrobák, Ph.D., je básník, vysokoškolský učitel Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké

fakulty Slezské univerzity. Věnuje se moderní a současné literatuře. Spolupodílel se na dramaturgii bytového Radia Les. Účastnil se projektů přibližujících poezii studentům (Moderní poezie do škol, soubor vizualizací s metodickými listy), pořádal setkání se spisovateli Básnické hlasy atd.

16:00 | V hodině soumraku

Pro děti (3+), Zahrada děkanství | 80/100 Kč

Divadlo DIP | Jéran má nemocnou nohu. Dobře ví, že se o něj maminka bojí. Jednoho dne se u něj doma objeví malý skřítek a ukáže mu Zemi soumraku. Na ní nehraje žádnou roli, že Jéran nemůže chodit. Příběh na motivy předlohy Astrid Lindgrenové. Mikrofon a vokální procesor umožňují vypravěči modulovat hlas a vytvářet různé efekty, vykouzlí tak iluzi různých prostorů a postav. Děti se mohou zapojit a pak některé postavy a atmosféry zažijí na vlastní kůži.

Režie Juliána Vališková, předloha Astrid Lindgrenové, hraje Matěj Záhořík. Délka programu 50 minut.

19:30 | Slovo v pohybu

Poetický večer, Sokolovna | 150 Kč

Poezie jako zvuk, artikulace, křik, zpěv, pohyb, sběr hlasů a slov. Pavel Novotný je básník, překladatel i literární vědec, též radioartista. Je autorem řady básnických sbírek. Získal mnoho literárních ocenění (mj. Magnesia Litera za poezii 2021, Drážďanská cena lyriky 2022). Jako literární vědec se zabývá literární koláží a montáží, dále problematikou tzv. akustické literatury a experimentální rozhlasové hry. Uvedené ukázky z autorovy poezie pocházejí se sbírky *Zevnitř* (2017). Délka programu 60 minut bez přestávky.

21:00 | Pavel Šrut – Scénář básně *Zlá milá*

Poslech, Městské divadlo

V souvislosti se stým výročím rozhlasového vysílání u nás si připomínáme významné tvůrce spjaté s rozhlasovou slovesnou tvorbou. V anketě Neviditelný herec století zvítězil mezi posluchači Viktor Preiss, který nejenže ztvárnil řadu rozhlasových rolí, ale řadí se také mezi významné interprety poezie. Scénář básně *Zlá milá* je přepis básnické sbírky někdejšího člena rozhlasové literární redakce, spisovatele Pavla Šruta. Na realizaci se podíleli další básník-redaktor Rudolf Matys, a hlavně režisérka Hana Kofránková. Uvede Petr Gojda.

23:00 | Společnost mrtvých básníků

Nokturno, Zahrada děkanství

Každý rok opustí tento svět někdo, komu říkáme básník – člověk s darem jazyka, myšlenky a citu. Diváci i účinkující se s umělcem či umělkyní rozloučí způsobem nejpatříčnějším, kolektivní vzpomínkou na jeho nebo její dílo. V tradičním pořadu účinkuje Císařovo nové divadlo – a především vy. Uvádí Jan Smolka.

ČT 6/7

9:00 | **MgA. Lenka Veverková – Rozhlasová dramaturgie a dramaturgie**

Přednáška, Spořitelna

Pohled na rozhlasovou dramaturgii a provedení všemi fázemi dramaturgické práce. Rozhlasová dramaturgie v sobě vždy mísí diegetické (vyprávěcí) a mimetické (předváděcí) prvky. Tato „dvojdomost“ se proměňuje jak díky autorským, dramaturgickým či režijním přístupům, tak díky vývoji technologií. Jaké jsou možnosti a omezení, se kterými se musí autor rozhlasové dramaturgie potýkat, jak využít postavu vyprávěče a jak vyprávět zvukem?

Přednášející vystudovala Katedru teorie a kritiky Divadelní fakulty Akademie múzických umění. Působí v Českém rozhlase jako dramaturgyně tvůrčí skupiny Literatura, drama a zábava. Podílí se na přípravě her pro dospělé i děti, pohádek, čteb na pokračování a Hajajovi. Na Katedře divadelních a filmových studií Univerzity Palackého vede seminář Rozhlasová dramaturgie. Autorka dramaturgických knih *Spalovač mrtvol*, *Už zase skáču přes kaluže*, *Hlavní přelíčení aj.*

13:30 | **O Škole nákladu života**

Seminář, Zahrada děkanství

O středním scénickém čtení *Škola nákladu života* s Liborem Vackem. Viz Seminář.

14:00 | **František Hruška**

Autorské čtení, Zahrada Šrámkova domu

Setkání člověka s poezií, tedy křehkost a blažená nejistota. Snaha slov porozumět světům. A já, které v tom někde ještě je. Autor přečte cosi ze své tvorby, jen zatím neví přesně co.

Autor (narozen 1998) vystudoval Sonologii na Královské konzervatoři v nizozemském Haagu. Vedle poezie se věnuje hlavně hudbě, zvuku, kompozici a performance. Hudebně vystupuje též pod pseudonymem Tišek Ruška. Na podzim roku 2021 mu vyšla debutová sbírka básní *Převážná doba* u nakladatelství Větrné mlýny.

15:00 | **Ludvík Aškenazy – Putování za švestkovou vůni**

Poslech, Zahrada Šrámkova domu

Byla jednou jedna pohádková knížka. Na první pohled dost obyčejná a ohmataná, ale uvnitř skrývala dvanáct pohádek a dvanáct obrázků. Na tom posledním byl trpaslík Pitřýsek a s ním bílá, slušně vykrmená husa. Jenže svůj příběh neznali, a že byl Pitřýsek přemýšlivý a neposedný, vydal se do světa najít spřízněnou duši! Křehce dojemný a hravý příběh ještě podtrhuje přístup tvůrců, kteří ho rámuje dialogem jeho čtenářek-vyprávěček. Pohádku pro celou rodinu s Miloslavem Königem v hlavní roli uvede rozhlasová dramaturgyně Lenka Veverková.

16:00 | **Hlas zahraničních zpravodajů**

Beseda, Spořitelna

Úvahy o rozdílech v práci rozhlasového a televizního reportéra vycházející ze zkušenosti zahraničního zpravodaje a také o utváření relativně objektivního autorského reportérského narativu. Naznačíme cesty k poznání národní mentality hostitelské země. Vysvětlíme specifický vztah Rusů k moci, k sousedům, a tedy možné příčiny současného rusko-ukrajinského konfliktu i jeho možná řešení v kontextu současných i nedávných etnických konfliktů. Dotkneme se také projevů informační války.

Martin Dorazín je rodák z Valašska, působil jako zahraniční zpravodaj České televize a Českého rozhlasu (Rusko, Balkán, Libye, Polsko). Nyní je stálým zpravodajem Českého rozhlasu na Ukrajině. V roce 2016 obdržel novinářskou Cenu Karla Havlíčka Borovského za objektivitu a výjimečnou formu zpravodajství z válečných konfliktů a krizových oblastí. V roce 2022 obdržel i Cenu Ferdinanda Peroutky.

PhDr. Miroslav Karas je karvinský rodák, absolvent žurnalistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Jako zahraniční zpravodaj Českého rozhlasu a České televize pracoval v Polsku a Rusku, Bělorusku a Ukrajině. Byl očitým svědkem ruské anexe Krymu. V současnosti působí jako ředitel ostravského televizního studia. Je autorem knihy *A odkud bych asi tak byl?* (2021).

16:00 | **Eva Papoušková – Kosprd a Telecí a další**

Pro děti (3+), Zahrada děkanství | 50/70 Kč
Kombinace ukázek autorčiných textů a dotazů na přečtené v rámci čtenářské gramotnosti a kritického myšlení. Pro nejmenší je kniha *Vombat Jirka* (2022), pro starší školkové děti *Kosprd a Telecí* (2013), pro ty z první až třetí třídy novinka *Dnes nepůjdeš do školy*, pro nejstarší *Cílovníci* (2018) a možná ukázkou z té, která teprve vyjde. Délka programu 45 minut.

Autorka (narozena 1969) vystudovala na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění scenáristiku a dramaturgii. Úspěšně tají, že je úča, a velmi se zajímá o dětský svět. Pravdou je, že nikdy nedospěla a psaním pro děti tuto skutečnost skrývá.

19:30 | **Parnas i ulice – zhudebněná poezie**

Poetický večer, Zahrada Šrámkova domu | 150 Kč

Jiří Šlupka Svěrák a Michal Bystrov | Dva přátelé, kteří se kdysi potkali ve škole (jeden v roli učitele a druhý v roli studenta), a začali spolupracovat, protože zjistili, že mají společné lásky. Tedy především literární a hudební. A protože mezi ony lásky patří poezie, vznikl pořad, v němž se představí nejen jako interpreti, ale také jako tvůrci hudebního zpracování textů svých oblíbených básníků. Vznikly písně, které se snaží vyjádřit individuální vnímání básně dané hudbou, což může být zajímavé pro posluchače i ve smyslu srovnání pohledů na daný text. Délka programu 120 minut s přestávkou.

22:00 | **Poezie všedních dnů**

*Scénické čtení, Zahrada Šrámkova domu P&K&K&S | Svět básníků skrze obyčejné, rutinní události. Komplexní zpráva o podobě všedního světa, ale i hlubinná sonda do komplikovanosti mezilidských vztahů. Inscenované autorské čtení básničky a básníka. Spojení dvou sbírek, které dokreslí hudba. Režisér i oba básníci jsou původem z Ostravy, což lze vyčíst zejména ze strohosti a obnaženosti vyjadřování. „Těžko se trefit do dveří, natož vidět si do huby.“ Podle sbírek *Nechte mě Bigbít* Kateřiny Koutníkové a *Andrstán* Filipa Klega, za niž v roce 2023 obdržel Cenu Jiřího Ortena.*

Režie a úprava textu Josef Paskovský, hrají Kateřina Koutníková, Filip Klega, Josef Paskovský a Martin Šimek alias Sandokan, hudba Sandokan. Délka programu 60 minut.

PÁ 7/7

9:00 | **Mgr. MgA. Eva Schulzová, Ph.D. – Původní česká rozhlasová hra**

Přednáška, Spořitelna

První část vystoupení se zaměří na nejvýznamnější původní české rozhlasové hry 20. století. Na vybraných dílech ukáže specifika žánru: František Kožík – *Cristobal Colón* (30. léta), Ludvík Aškenazy – *Bylo to na váš účet* (60. léta), Daniela Fischerová – *Velká vteřina* (90. léta). Druhou část přednášející věnuje současné podobě rozhlasové hry, zejména dramatickým podcastům. Součástí přednášky jsou zvukové ukázky.

Přednášející studovala dramaturgii a scenáristiku na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění, germanistiku na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a scénické psaní na Univerzitě umění v Berlíně. Na JAMU obhájila disertaci o rozhlasové hře (školitel prof. Antonín Přidal) a tamtéž působí jako pedagožka. Spolupracuje s Českým rozhlasem a překládá z němčiny. Nakladatelství JAMU vydalo tři její odborné publikace – nejnověji *Snít rozhlasem* (2022).

14:00 | **O Poezii všedních dnů**

Seminář, Zahrada děkanství

O čtvrtetčním scénickém čtení *Poezie všedních dnů* s Liborem Vackem. Však víte: Seminář!

15:00 | **Jak se dělá rozhlas**

Pro děti (8+), Zahrada děkanství

Workshop o principech rozhlasové práce. Společně s Dismančaty si děti vyzkoušejí mluvní cvičení, práci s mikrofonom a nahrávací technikou, a hlavně si osvojí základní formáty, třeba zvukový rozhovor nebo reportáž. Každý si může odnést vlastní nahrávku jako skutečný rozhlasák. Cvičení povedou divadelní

a rozhlasová herečka a umělecká vedoucí Dismanova rozhlasového dětského souboru Magdalena Gracarová Chrzová a redaktor Radiožurnálu Josef Kaňka. Délka programu 45 minut.

15:00 | **Obrazová kniha a podcastová série Rozhlasto**

Prezentace, Zahrada Šrámkova domu

Minulost rádia stokrát jinak. Co předcházelo vzniku reprezentativní obrazové publikace ke stému výročí rozhlasu v českých zemích? Knihu připravenou kolektivem autorů z řad archivářů Českého rozhlasu představí její koeditor, vedoucí rozhlasového archivu Tomáš Dufka. Ten stojí i za stejnojmennou podcastovou sérií. Přiblíží též práci s rozhlasovým archivem jako nezbytnou součástí tvůrčích aktivit instituce.

16:00 | **Vysílat slovo, vyprávět zvukem**

Debata, Zahrada Šrámkova domu

Rok 2023. V květnu jsme oslavili sto let pravidelného rozhlasového vysílání. V jaké je rozhlas kondici? Audioknih se i u nás natáčí čím dál víc, svůj podcast má kde kdo, čeští posluchači sledují zahraniční produkci. Jaké místo má v té změti příběhů a různých způsobů vyprávění Český rozhlas se svou historií, tradicí, řemeslem? Má tvorba v rozhlase nějaká specifika? Přináší dnešek tvůrcům jiné úkoly, než jaké měli v dobách rozmachu rozhlasové hry? A jak smýšlíme o slovu? Debata o rozhlase jako tvůrčí disciplíně i jako veřejné službě. Pozvání přijali vedoucí katedry Divadelních a filmových studií Univerzity Palackého Andrea Hanáčková, Eva Schulzová z Ateliéru rozhlasové a televizní dramaturgie a scenáristiky Janáčkovy akademie múzických umění a šéfredaktor Českého rozhlasu Aleš Vrzák. Moderuje slovesný dramaturg Českého rozhlasu Petr Gojda.

19:30 | **Tak teď poezie!**

Večer dílen, Sokolovna

Tak teď poezie!

T k t d p z !

T d z !

d z !

!

Poslyšte, jak zní poezie, drama, zvuk reproduktorů či vzdálený tón. Prezentace performativních dílen v režii Jakuba Doubravy a Jana Mrázka.

22:00 | **Už znějí**

Večer dílen, Spořitelna

Už znějí.

ž zn j .

ž j .

.

V českém znění: pedagogové. Výstup učitelské dílny pod vedením Hany Kofránkové.

SO 8/7

8:00 | **Třešňový jarmark**

Náměstí

Trh s lokálními, čerstvě sklizenými výpěstky, řemeslnými a uměleckými výrobky a lahodnými dobrotami od šikovných rukou. Snad dozrají i sladké třešně z Českého ráje. Hraje harmonikářské Řehečské kvarteto. A dál? Výtěžek z tradičního dobročinného bazárku pomáhá zkvalitnit život ve městě. Setkání s přáteli, nákup kvality, podpora neziskové organizace! Pořádá Spolek rodáků a přátel města Sobotky.

10:00 | **Povídejme do ucha Pompanele**

Dopoledne dílen, Městské divadlo

Povídejme do ucha Pompanele.

vídej ucha Pom .

dej ch Po .

j h o .

o .

Ó, to byla krása – slyšte výstupy z dětských dílen... Doznívá 67. ročník, může znít nový – 68.

18:00 | **něco něco**

Koncert, Zahrada Šrámkova domu | 200 Kč

Kapela něco něco hraje lehkonožný pop, do kterého míchá taneční hudbu, hravou elektroniku, ale i špinavé post-punkové kytary. Tvoří ji zpěvačka Alžběta Trusínová a Tomáš Tkáč, který kromě zpěvu obstarává syntezátory a kytaru. V jejich hudbě můžete slyšet vlivy New Order, Hot Chip, LCD soundsystem i české nové vlny. Jako kmitá nálada hudebního projevu, tak se i jejich české texty pohybují v rozmezí od hravosti po naléhavost.

SEMINÁŘ

Viděli a slyšeli jsme scénické čtení. Viděli a slyšeli jsme sdělení interpreta a inscenátora, jak vnímá obsah a tvar textové předlohy. Jaké emoce, asociace a nápady v něm text vyvolal. Jak jsme jim rozuměli? Jaké emoce či asociace toto sdělení vyvolalo v nás? A teď zkusme jít opačnou cestou, zpátky k textu. Jak mu rozumíme my, co nás na něm přitahuje, vzrušuje, zajímá? Nebo naopak odrazuje? Jaké je jeho pozadí, souvislosti? S jakými výrazovými prostředky pracuje a co všechno by se s nimi dalo dělat? Zkusíme to?

Rozpravy o scénických čteních budou spojeny s praktickou ukázkou přístupu

ke kolektivnímu přednesu. Seminář bude pokaždé trochu jiný – nejen díky vkladu lektora Libora Vacka, ale i samotných účastníků.

Libor Vacek absolvoval Vysokou školu ekonomickou, pak pracoval a nyní opět pracuje v Československém, respektive Českém rozhlase. Od dětství se věnuje uměleckému přednesu, opakovaně zvítězil na Wolkrově Prostějově a Moravském festivalu poezie. Od konce 80. let působí v tomto oboru jako lektor, pracuje pravidelně v porotách Wolkrova Prostějova a Dětské scény. Je členem odborné rady NIPOS-ARTAMA pro umělecký přednes.

*Z nejtajnější krásy dárek
vždy jen tomu podala jsem,
kdo se dívá, až to bolí,
kdo naslouchá, až mu zazní
jeho srdce vlastním hlasem.
(F. Š.)*

Děkanství

Muzeum Almárium

Expozice Muzea Sobotecka představuje část exponátů shromážděných od konce 19. století. Jádrem výstavy tvoří různé typy lidového malovaného nábytku, skříně, truhly a židle. Prohlédnout si je možné také unikátní soubor loutek, které patří do nehmotného kulturního dědictví UNESCO, prapor sobotecké národní gardy malovaný Josefem Mánesem a další zajímavé předměty. Zajišťování pravidelných prohlídek chrámu sv. Maří Magdaleny.

Městská knihovna Fráni Šrámka – Galerie Na schodech

Vernisáž 3. července

Marie Veselá, Petr Veselý – Samomluvy 3, Milý příteli Emile Vomoelo...

Petr Veselý (*1953) absolvoval Akademii výtvarných umění v Praze a učil na různých vysokých školách. Jeho dcera Marie Veselá (*1982) studovala malířství na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Část názvu odkazuje k dopisům Fráni Šrámka příteli, se kterým prožíval dobu první světové války. Ukázka z korespondence je součástí instalace. Vztah vystavujících k adresátovi dopisů je příbuzenský a název nepřímo odráží i povahu prací, majících blízko k dopisům svým „obracením se k někomu“. Jsou osobním záznamem i naléhavou formou vzkazu a vztahu. Kresby Marie Veselé fixují podněty z viděné skutečnosti, esenci obyčejných věcí, jejich částí či stop. Příznačná je i tematizace dotyku. Petr Veselý našel formu psaných (textových)

kreseb. Zprvu šlo o textové „poznámky“ na okrajích kreseb či obrazů, později tuší nebo tužkou kreslené textové struktury, citace básní (Deml, Halas, Seifert...) i vlastní texty. Pak též o kresby jako seismograf osobních tenzí, způsobu neverbálního sdělení nebo i zcela konkrétně směřovaných „intimních dopisů“.

Spořitelna

Vernisáž 2. července

Kniha Nečtu! Poslouchám

Co zkusit knihy poslouchat? Průvodce světem audioknih sepsali dva spisovatelé, kteří sami poslech milují, Klára Smolíková a Lukáš Vavrečka. Jejich knihu *Nečtu! Poslouchám* doplňují komiksy, které zpracovala Kačka Illnerová a které si můžete prohlédnout v prezentační panelové formě. Výtvarnice studuje Fakultu designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity, zaměřuje se na dětskou ilustraci a komiks. Prozkoumáme historii i současnost poslouchání a nahrávání četby. Nahlédneme do studia, dozvíme se, co o knihách k poslechu říkají herci, kteří je načítají, či samotní autoři děl.

Šolcův statek – Galerie Karla Samšínáka

Alena Antonová – Obrazy a grafiky

Alena Antonová (1930–2021) vystudovala Střední odbornou školu keramikou v Praze. Ve studiích pokračovala na Vysoké škole uměleckoprůmyslové (ateliér prof. Emila Filly). Kubismus jejího slavného pedagoga učaroval Antonové natolik, že v tomto stylu tvořila po celý svůj dlouhý umělecký život. Na Šolcově

statku v nedávné minulosti vystavovala opakovaně, a to v letech 2007, 2014 a 2020. Podílela se také na sestavování výstavních plánů zdejší galerie.

Šolcův statek – Lapidárium

SongMi Kim Hlavešová – Příběhy a legendy

Umělecké sklo a porcelán jihokorejské sochařky. Autorka (*1972 v Busanu) vystudovala sochařství na univerzitě Sungshin v Koreji, na Střední uměleckoprůmyslové škole ve Valašském Meziříčí a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (ateliér skla prof. Vladimíra Kopeckého). Stálou inspirací jsou jí buddhistické legendy, jejichž prostřednictvím vypráví příběh svého života i lidí ve svém okolí.

Šrámkův dům

Návštěva 4. července

Muzeum Fráni Šrámka a Milky Hrdličkové

V souladu s vůlí Fráni Šrámka zřídila jeho žena Milka Hrdličková v Sobotce spisovatelův památník. Koupila pro něj dům a darovala ho městu. Přenesla do něj pracovnu s knihovnou a obývací pokoj s řadou uměleckých děl. Obě místnosti tvoří hlavní část expozice. Dále v něm umístila Šrámkovu a svoji písemnou pozůstalost. Součástí prohlídkové trasy je také sálek, tzv. síň poezie, v němž se podává návštěvníkům výklad. Šrámkův dům se stal základnou kultury ve městě. Žili v něm manželé Hejnovi, správci muzea, spoluzakladatelé a dlouholetí organizátoři festivalu Šrámkova Sobotka, a jejich pokračovatel Jaroslav Šimůnek.

Zahrada Šrámkova domu

Šrámkova Sobotka 2022 ve fotografii

Atmosféra zdařilého loňského 66. ročníku festivalu s tématem Genius loci přiblížená výběrem ze snímků Martina Cába a kolektivu fotoreportérů v srdci akce. Našli jsme ducha místa? Zachytili ho pohotoví fotografující? Osoby, prostory, pořady, léto, prázdniny, múzy... Pro vybavení vzpomínek a letošní dobrou náladu...

Základní škola

Vernisáž 1. července

Vladimír Komárek – Výběr z volné a užité grafiky

Od poslední výstavy Vladimíra Komárka (1928–2002) v Sobotce uplynulo dlouhých 25 let. Jeho osobnost a práci zpřítomňuje přehlídka převážně raných grafických prací. Výtvarníkovo jméno uvedl do širšího povědomí znalec umění Karel Samšínák, jehož sté výročí narození si letos připomínáme. Prezentována budou exlibris vytvořená pro Karla Samšínáka, podobně jako exlibris pro Jiřího Demela (1923–2006), dalšího Komárkova soboteckého přítele a pravidelného účastníka Šrámkovy Sobotky.

Zámek Humprecht

Zámecké interiéry

Národní kulturní památka, zámek Humprecht z druhé poloviny 17. století, patří téměř sto let městu Sobotce. V zrekonstruovaných interiérech přízemí je instalována expozice historického mobiliáře, který připomíná atmosféru z doby zakladatele zámku, barokního kavalíra Humprechta Jana Černína z Chudenic. Centrální hodovní síň v prvním poschodí je stavební zajímavostí s neobvyklou akustikou. Ochoz je v letošním roce ještě uzavřen.

ŠRÁMKOVA ZVUKOVÁ PROCHÁZKA

Vydejte se s námi po stopách Fráni Šrámka na zvukovou procházku Sobotkou! Ku příležitosti loňského ročníkového tématu *genius loci* navázaného na kulaté šrámkovské výročí vznikla poetická procházka po známých místech i zapadlejších zákoutích v Sobotce, která posluchači mohou (znovu) objevovat prostřednictvím básnickových veršů. Spočínáte na okamžik na jednotlivých zastaveních, nechte na sebe působit ducha místa a poezii. V městském parku zaslechnete zamilovaná šeptání, na náměstí budete přítomni odvodu vojáků a od Lípy pohlédnete na městečko pod půlměsícem zase z jiné perspektivy... Jakmile doputujete na vybrané místo, stačí využít zázraku moderních technologií a dle instrukcí na odkazu níže spustit danou zvukovou stopu.

Samotná zastavení jsou svébytnou impresí – záleží pouze na vás, jaký klíč k jejich návštěvě zvolíte.

Připravili Kristýna Čepková, Josef Kačmarčík a Jan Trč. Hlas propůjčili dlouholetí účastníci festivalu. Setkání s tvůrci a poslech při pořadu Návštěva u Šrámků 4. července.

PREZENTACE NAKLADATELSTVÍ

Městská knihovna Fráni Šrámka

Cpress

Značka vznikla jako součást nakladatelství Computer Press. S mateřskou společností se roku 2010 stala součástí Albatros Media. V brněnském nakladatelství vzniká populárně-naučná literatura pro dospělé i děti a mládež z různých oborů – od historie a military přes cestování, umění a kulturu k technice. Věnuje se i vydávání beletrie.

MUNI PRESS

Munipress

Nakladatelství Masarykovy univerzity v Brně vydává ročně přes 400 titulů a 54 odborných časopisů (*Anthropologia integra*, *Pedagogická orientace*, *Bohemica litteraria*). Zaměřuje se na odbornou literaturou vědeckou i populárně naučnou, a to jak autorů domácích, tak zahraničních.

PAVEL MERVART

Nakladatelství Pavel Mervart

Vydává širokou škálu odborných publikací od antropologie, literární vědy, filozofie, historie, teoretické biologie, křesťanství až po beletrii a regionální literaturu. Knihy publikuje v řadě edic (Pro Oriente, Russia Altera, Bibliotheca Teologica), vychází zde také celá škála časopisů (*Oriens Aliter*).

DÍLNY TVŮRČÍ A DIDAKTICKÉ

VÍCEDENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Co prozradí hlas, to slova neslyší

Mgr. Vendula Holčáková

Prostředek k sebevyjádření je hlas. Právě skrze něj se projevuje naše individualita. Sám hlas je sdělení. Slova nesou další význam navíc. Jedno ovlivňuje a podporuje druhé. V dílně se budeme snažit svému hlasu porozumět, objevovat jeho možnosti, hledat k němu nové cesty, dýchat, intonovat, artikulovat... A pak si o tom i povídat.

Dílna tvůrčího psaní veršem i příběhem

doc. Mgr. Rašek Malý, Ph.D.

Vyzkoušíme práci s některými známými i méně obvyklými básnickými formami. Zaměříme se na práci především s vázaným veršem a rýmem, ale nenecháme si ujít ani verš volný. A protože poezie přeci jen není pro každého, zkusíme si napsat nejméně jednu povídku na dané téma. Při tom všem se pokusíme mít na zřeteli dětského (mladého) čtenáře. A dozvíme se něco o situaci s vydáváním knih nejen pro děti v České republice.

Dílna rozhlasové tvorby

MgA. Josef Kačmarčík

Téma letošního ročníku dílně přímo nahrává. Poznání rozhlasové práce ze všech stran a možnost vytvořit vlastní krátká zvuková díla. Zaměříme se na zvuk, dech, hlas, slovo, hudbu a jejich souzvuk jako na možnosti dramatického rozhlasového vyjádření. Pokusíme se

ohledat hranice, kam až může rozhlasová tvorba zasáhnout a jakým způsobem lze působit na posluchače. Zkusíme využít český jazyk jako podnět a inspiraci pro tvorbu. A v neposlední řadě budeme hledat rozdíl mezi tím *slyšet* a *poslouchat*.

Dílna anglofonního překladu: zvuk a ticho

Mgr. Petra Johana Poncarová, Ph.D.

Způsoby, jakými literatura, zejména próza, pracuje s různými druhy zvuku, včetně hudby a zpěvu, a jak nakládá s tichem. V úvodních diskuzích se dotkneme širších témat, jako je vztah mezi různými médii (popisy hudby v literatuře). Text k překladu si účastníci/ účastnice volí v konzultaci s lektorkou. V závěru si při čtení hotových překladů vyzkoušíme, jak fungují na stránce i při živém přednesu a co může čtení nahlas v překladu odhalit. | *Dílna nebude otevřena.*

Dílna německého překladu

Mgr. Tomáš Dimter

Základním tématem bude rozhlasová hra. Za týden přeložíme kompletní rozhlasovou hru, naučíme se varianty překladu dialogu, žánru, dialektu.

Dílna sborového zpěvu

Mgr. Jiří Šlupka Svěrák

Zdravě ambiciózní hudební setkávání s repertoárem sestaveným z lidové poezie, v němž se objevují sbory, voicebandy i sóla. Tradičně nevynecháme jazzové, rockové i spirituálové písně. Pokud hrajete na nějaké nástroje, vezměte je s sebou, mohli bychom vytvořit malou doprovodnou kapelu.

Dílna uměleckého přednesu

MgA. Jakub Doubrava, MgA. Vít Roleček a Mgr. Aleš Vrzák

Zaměříme se na interpretační práci s literárním textem vhodným k přednesu. Účastníci se pod vedením lektora vypořádají s dokončením výběru literárního textu k přednesové interpretaci (vhodná je poezie nebo próza, nikoliv monolog) a budou se v maximálně pětičlenné skupině nořit do sfér rozboru, výkladu, prokreslování představ, prožití, hledání interpretačního klíče, zkoušení, hlasových improvizací, pokusů, omylů, boje s pamětí, nových výkladů, dalšího zkoumání... a nakonec možná vystoupí v připraveném recitačním výkonu.

Divadelní adaptace (ne)dramatického textu

MgA. Kristýna Čepková

Na základě loňské pozitivní zkušenosti se ponoříme do neprobádaných vod slov, podtextů, a především situací, abychom spolu, ale i individuálně napsali krátký dramatický text. Ten bude adaptací prozaické literární předlohy, pravděpodobně povídky. Kreativité se meze nekladou, jediným pravidlem je, že výsledný text by měl mít potenciál být hrán, tedy obstát na jevišti.

Objevit známé zážitkem – netradiční cesty k Máchovi, Erbenovi a Němcové

5.–7. července | Mgr. Martin Tomášek, Ph.D.

Třídenní dílna, kde nás čeká týmová hra jako akční pouť Máchovým dílem, budeme se snažit lépe porozumět básnickovým textům a době, v níž tvořil. Pokusíme se začíst do Erbenovy *Kytice* jako do galerie různých podob lásky či jako biedermeierovského kodexu správného jednání. A ukážeme si, jak mediální obrazy B. Němcové ovlivňují naše vnímání.

Od interpretace ke kritice

doc. Mgr. Erik Gilk, Ph.D.

Navazujeme na předchozí kurzy věnované interpretaci a kritice, avšak účast v nich rozhodně není podmínkou pro letošní dílnu. Vedle ryze praktického aspektu, psaní vlastních kritických textů, věnujeme pozornost interpretaci vybraných uměleckých děl (povídek), neboť interpretace, analýza či výklad tvoří neodmyslitelnou součást práce literárního kritika. Výstupem bude publikace zredigovaných recenzí účastníků v literárním časopise *Tvar*.

Tvůrčí voicebandová dílna aneb Od E. F. Buriana až po současnost

Mgr. Zdeněk R. Šturma a Mgr. Jiří Stanislav

Voiceband vyjadřuje sborovou recitaci textu, která v rytmu a intonaci jevištní řeči napodobuje běžné hudební vyjadřování. Účastníci se seznámí s principy voicebandové tvorby. Na základě rekonstrukcí zpracování souboru ÚstaF-voiceband.cz si frekventanti workshopu osvojí tvůrčí a dramaturgické postupy a techniky voicebandu. Součástí vlastní kreativní činnosti bude tvorba zcela nových voicebandových kousků na základě nabídnutých textů ať už ze strany vedoucích, nebo dle návrhů účastníků. Když budeme šikovni, může být výstupem dílny krátké představení, voicebandové pásmo. | *Dílna nebude otevřena.*

Učitelská interpretační pro účastníky EXODu a další zájemce

Mgr. Hana Kofránková

Zvládnutí přednesu a výrazného čtení musí patřit k výbavě každého učitele češtiny! Vycházíme z tradice sólového i kolektivního přednesu. Zabýváme se interpretací poetických i prozaických textů. Věnujeme se především nastudování kolektivního vystoupení, prostor mají též individuální konzultace.

Výstup v podobě samostatného pátečního programového bloku patří k vrcholům přehlídky tvůrčích dílen. Dílnu nabízíme jako součást pobytového balíčku učitelského EXODu, ale je možné domluvit i účast dalších zájemců. Časový rozvrh práce v dílně se nekříží s přednáškami.

JEDNODENNÍ PRO DOSPĚLÉ

Onomastická dílna aneb Cesta do světa vlastních jmen

PhDr. Martina Ptáčníková, Ph.D.

Pojďme se společně zamyslet nad didaktickým potenciálem vlastních jmen, jejichž pozice ve školní výuce nebývá vždy plně doceněna a redukuje se na pravopisné ztvárnění. Společně si ukážeme hravé způsoby, jimiž lze žákům přiblížit soustavu českých příjmení či místních a pomístních jmen. Dílna je určena učitelům základní i střední školy. Účastníci si odnesou tipy na konkrétní aktivity a přípravu pracovních listů. Poznaj, že vlastní jména jsou nástrojem, pomocí něhož lze ve výuce snadno dosáhnout mezipředmětového propojení. | *Dílna nebude otevřena.*

Proč s dětmi poslouchat audioknihy? – dílna poslechu k využití v knihovnách a školách

3. července od 10:15 | Mgr. Klára Smolíková

Už jste zkoušeli nabídnout dětem knihy k poslechu? Vylíčí se audioknihy kombinovat s četbou, měli bychom posluchače během poslechovky zabavit další činností a jakou váhu má vlastně samo poslouchání? Na tyto a další otázky budou účastníci dílny hledat odpovědi se spisovatelkou, ale také milovnicí audioknih, která je recenzuje i hodnotí v soutěži Audiokniha roku. Seznámíme

se s rozmanitostí záznamových médií i se současnou situací na audioknižním trhu. Nahlédneme do nahrávacího studia i historie poslechu a zamyslíme se nad výzvami, které mluvené slovo přináší.

Jak děti rozepsat – dílna psaní k využití pro práci s dětmi 1. stupně

4. července od 10:15 | Mgr. Klára Smolíková

Jak chytit literární slinu, uspořádat tvůrčí myšlenky, zkrátka se rozepsat? Lektorka účastníky provede tvůrčím procesem. Především se zaměří na představení nápadů, jak si s dětmi užít psaní za pomoci hravých minilekcí a pracovních listů z jejich publikací (*Jak vyzrát na knihy?*, *Fantastické psaní*, *Vstupte do literárního doupěte* nebo *Zakousněte se do knihy*). Zájemci se třeba dozvědí, jak autoři pracují s počasím, proč mají zostřené smysly nebo jak pojmenovat literárního hrdinu. Vyzkouší si, jak stínovat knihy a odpíchnout se od nich k tvorbě vlastního příběhu.

Učitelská dílna k Dílnám České knižnice

4. července od 14:00 | Mgr. Jan Křeček

Česká knižnice představuje reprezentativní literární díla vzniklá v českých zemích od počátků našeho písemnictví po současnost, jak se píše na webu kniznice.cz. Již několik let k ní neodmyslitelně patří materiály pro školy – tzv. Semináře a nověji i tzv. Dílny, tedy sady úloh pro práci se studenty. V naší „Dílně k Dílnám“ se podíváme na to, jak taková Dílna vypadá, jak vzniká – a zkusíme si připravit základy pro zcela novou Dílnu České knižnice.

Slovo jako zvuk a hudba

5. července od 14:00 | Dr. phil. habil. Pavel Novotný, Ph.D.

Budeme se zabývat možnostmi zvukové poezie: od čistě artikulačních kreací až po kompozice vytvářené pomocí technických zásahů do prefabrikované nahrávky.

Autenticita výuky češtiny

6. července od 14:00 | doc. PhDr. Stanislav Štěpáník, Ph.D.

V mezilidských vztazích toužíme po autentičnosti. Vhceme, aby lidé, s nimiž se setkáváme, byli autentičtí. Aby zážitky, které máme prožít, byly autentické. I metafory, které používáme, odkrývají naši touhu po autentičnosti: *pod kůži*, *k jádru věci*, *pod povrch* aj. Autentičnost znamená opravdovost – a to platí nejen pro běžný život, ale i pro školu, výuku českého jazyka nevyjímaje. Jak by na kontext „tam venku“ měla reagovat výuka češtiny? Jak utvářet vyučovací a učební prostředí češtiny tak, aby bylo autentické? A proč je to vůbec důležité?

VÍCEDENNÍ PRO DĚTI

Hudebně-výtvarná dílna (pro děti od 3 do 9 let)

Karolína Keijsperová a Eliška Míšková

Pojďme si hrát s barvami a tóny! Odpolední hudebně-výtvarná dílna se zaměří na propojení hlasového a výtvarného projevu. Jak porozumíme malé mořské víle a co slyšíme ve Vltavě? Jakou barvou zpívají ptáci ve větvích? I o tom si spolu budeme povídat. Děti si zkusí kreativní výtvarné techniky a naučí se nové písničky.

Povídejme si, děti (pro děti od 3 do 6 let)

MgA. Jitka Míčková a Lea Švejdrová, Dipl. um.

„Když se to narodilo, bylo to takové malé nic...“ Jak by to vypadalo, kdyby se potkali bratři Čapkové s Karlem Högerem, Dášeňkou, pejskem a kočičkou? To poznáte, když se k nám přidáte. S využitím metod výchovné dramatiky, přes pohyb, tělo a sluch společně objevíme pohádkový svět Josefa a Karla Čapkových a kouzelný hlas Karla Högera.

Pompanela (pro děti od 6 do 10 let)

MgA. Mgr. Dominika Prokopová

a Mgr. BcA. Majka Šmolková
Jak může znít růže, která právě kvete? Slyšíš, jak zní strom v parku? A co když je něco trápí? Dovedou nám to vůbec říct? To všechno se pokusíme objevit v naší dramatické dílně. Pomůže nám k tomu příběh jedné tvrdohlavé květiny z parku, které se nechtělo jít spát.

Pohádky do ucha (pro děti od 10 do 15 let)

MgA. Eva Suková, Ph.D.

Zkusíme si nejprve vymyslet pohádkové (případně hororové – strašidelné) příběhy. Budeme vycházet ze zajímavých míst v Sobotce, tajemných domů, neobvyklých předmětů, útržků rozhovorů lidí, které náhodně potkáme... Ale také budeme hledat inspiraci v již existujících místních pohádkách a legendách (třeba jen podle názvu). Vzniklé příběhy nahrajeme a formou „rozhlasového vysílání“ je pustíme posluchačům – třeba jako netradiční pohádku po obědě.

O ŠRÁMKOVĚ SOBOTCE

Pořadatelem festivalu Šrámkova Sobotka je město Sobotka prostřednictvím své příspěvkové organizace Městské kulturní středisko Sobotka. Spolupracují EXOD Sobotka, NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Spolek Šrámkova Sobotka a Studio Šrámkova domu.

Přípravný výbor: Jan Bílek, Lada Blažejová, Vlastimil Čech, Daniela Haasová, Pavlína Havlová, Ivana Lubinová, Marie Sekerová, Jan Smolka, Jan Trč a Irena Vaňková.

Festival se koná za finanční podpory města Sobotky, Ministerstva kultury České republiky, Státního fondu kultury a Královéhradeckého kraje, který festivalu zároveň poskytuje trvalou záštitu. Za dar děkujeme Cukrárně U Stašků.

Mediální partneři: Český rozhlas Vltava, A2, Host, Tvar, Český jazyk a literatura, Místní kultura a Dramox.

Městské kulturní středisko Sobotka
Pavlína Havlová
tel.: 605 713 857

Dílny
Lada Blažejová
tel.: 774 139 636

Produkce
Jan Trč
tel.: 603 155 547

Ubytování
Hana Reslová
tel.: 601 360 090

Učitelská exkurzní základna (EXOD)
a Spolek Šrámkova Sobotka
Olga Bičíšková
tel.: 737 708 677
Marie Sekerová
tel.: 732 933 246

Festivalové delegátky
Kamila Šourková, Věra Bočková, Alice Knoblochová a Eliška Nedvědová
tel.: 776 606 397

Dramaturgii jednotlivých programových linií zajišťují:

Autorská čtení | Libor Staněk II.

Besedy | Vlastimil Čech, Petr Gojda

Dětské pořady | Jan Trč

Divadla | Lada Blažejová, Jan Trč

Filmové projekce | Jan Bílek, Lada Blažejová

Hudební pořady | Daniela Haasová, Matěj Vejdělek

Poslechové pořady | Petr Gojda

Prohlídky, vycházky a závod | Jan Bílek,
Lada Blažejová, Pavlína Havlová, Jan Jirásek

Přednášky | Vlastimil Čech, Irena Vaňková

Scénická čtení | Lada Blažejová (seminář),
Jan Trč

Výstavy | Pavlína Havlová, Jan Smolka,
Magdaléna Šrůtová, Zuzana Štefková, Irena
Vaňková, Zdělančí – Přátelé Šolcova statku,
z. s.

Zahájení, zakončení a jarmark tvůrčích
dílů | Lada Blažejová, Jakub Doubrava, Jan
Mrázek

Grafický design festivalu připravil Vojtěch
Rejl. Za sazbu tiskovin děkujeme Pavle
Hovorkové, za korektury Hedvice Landové.

Za fotografickou dokumentaci tohoto
ročníku děkujeme Martinu Cábovi.

Za správu festivalového webu náleží
poděkování Josefu Blažejovi.
O sociální síť Šrámkovy Sobotky celoročně
pečovali Kamila Šourková a Jan Trč.

Za technickou podporu děkujeme Matěji
Vejdělkovi a kolektivu Studia Šrámkova
domu.

Děkujeme rovněž Magdaléně Šrůtové,
Karolině Kupcové a mnoha dalším, kteří
s přípravou a organizací festivalu pomáhají.

Za propůjčení prostor soboteckého
děkanství děkujeme P. Václavu Novákovi. Za
součinnost děkujeme místní základní škole,
Mateřskému centru Ťapík a Tělocvičné
jednotě Sokol.

INFORMACE

Vše nezbytné, co potřebujete ke svému pobytu vědět, se dozvíte ve festivalovém informačním stánku na zahradě Šrámkova domu. Tam vás první festivalovou sobotu a neděli od 9 do 18 hodin naše delegátky zaregistrují. V následujících dnech je zde zastihnete od 14 do 17 hodin. Mimo uvedené časy jsme k dispozici na telefonech (viz výše). Neváhejte se na nás obracet i osobně – poznáte nás podle pořadatelských placek.

Ve stánku se bude možné ještě přihlásit na celotýdenní či jednodenní dílny, které nebudou plně obsazeny, zakoupíte zde také festivalové drobnosti či permanentní vstupenku.

V případě dvou placených pořadů v Městském divadle je nutné si po zakoupení permanentní vstupenky rezervovat konkrétní místo. Další informace o prodeji vstupenek na placené pořady dostanete také na telefonu 493 571 587 nebo v Městském informačním středisku, které bude v době konání festivalu otevřené od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Pokud jste přijeli prostřednictvím učitelské exkurzní základny (EXOD), sídlící ve škole, poskytnou vám informace Olga Bičíšková a Marie Sekerová.

Ve městě se snadno vyznáte, ubytování i festivalové prostory jsou v docházkové vzdálenosti. Pro lepší orientaci využijte mapu na konci brožury.

Zahrada Šrámkova domu je v době konání festivalu otevřena od 8:30 do 2 hodin, slouží jako prostor pro relaxaci i místo konání programu. V průběhu pořadů budte prosím ohleduplní k účinkujícím a návštěvníkům. Respektujte provozní řád festivalu a dodržujte platná hygienická nařízení. Upozorňujeme též na zákaz konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích městského centra.

Změna programu vyhrazena. Aktuální informace naleznete na informačních tabulích, na webu sramkovasobotka.cz či festivalovém Facebooku, Instagramu a Twitteru.

Festivalové stravování zajišťuje hotel Pošta a restaurace Maštal, k občerstvení můžete rovněž využít Vokýnko na zahradě Šrámkova domu.

V průběhu festivalu vychází časopis Report!, vydává jej Splav!, z. s.

KONTAKTY

Městské kulturní středisko Sobotka

nám. Míru 3
vedoucí Pavlína Havlová
tel.: 493 571 618, tel.: 605 713 857

Městské informační centrum

nám. Míru 3
Karolína Kupcová
tel.: 493 571 587

Městská knihovna Fráni Šrámka

nám. Míru 4
Bc. Magdaléna Šrůtová
tel.: 493 571 110

Obvodní oddělení Policie České republiky

Boleslavská 329
tel.: 974 532 711

Report!

šéfredaktorka Kateřina Prášilová
raport.redakce@gmail.com

Zdravotní středisko

Jičínská 300
MUDr. Eliška Macounová (praktická lékařka)
tel.: 604 816 307
MUDr. Lucie Ježková (praktická lékařka)
tel.: 493 571 689
MUDr. Ivana Jeřábková (praktická lékařka pro děti a dorost)
tel.: 704 600 070
Stomatologická ordinace není v provozu.

Nemocnice Jičín

Bolzanova 512
tel.: 493 582 111

Národní informační
a poradenské
středisko
NIPO
pro kulturu

Vltava
Český rozhlas

MUNI PRESS

ČJL
Český jazyk
a literatura

tvar

IOI

A2
kulturní čtení

**MINISTERSTVO
KULTURY**

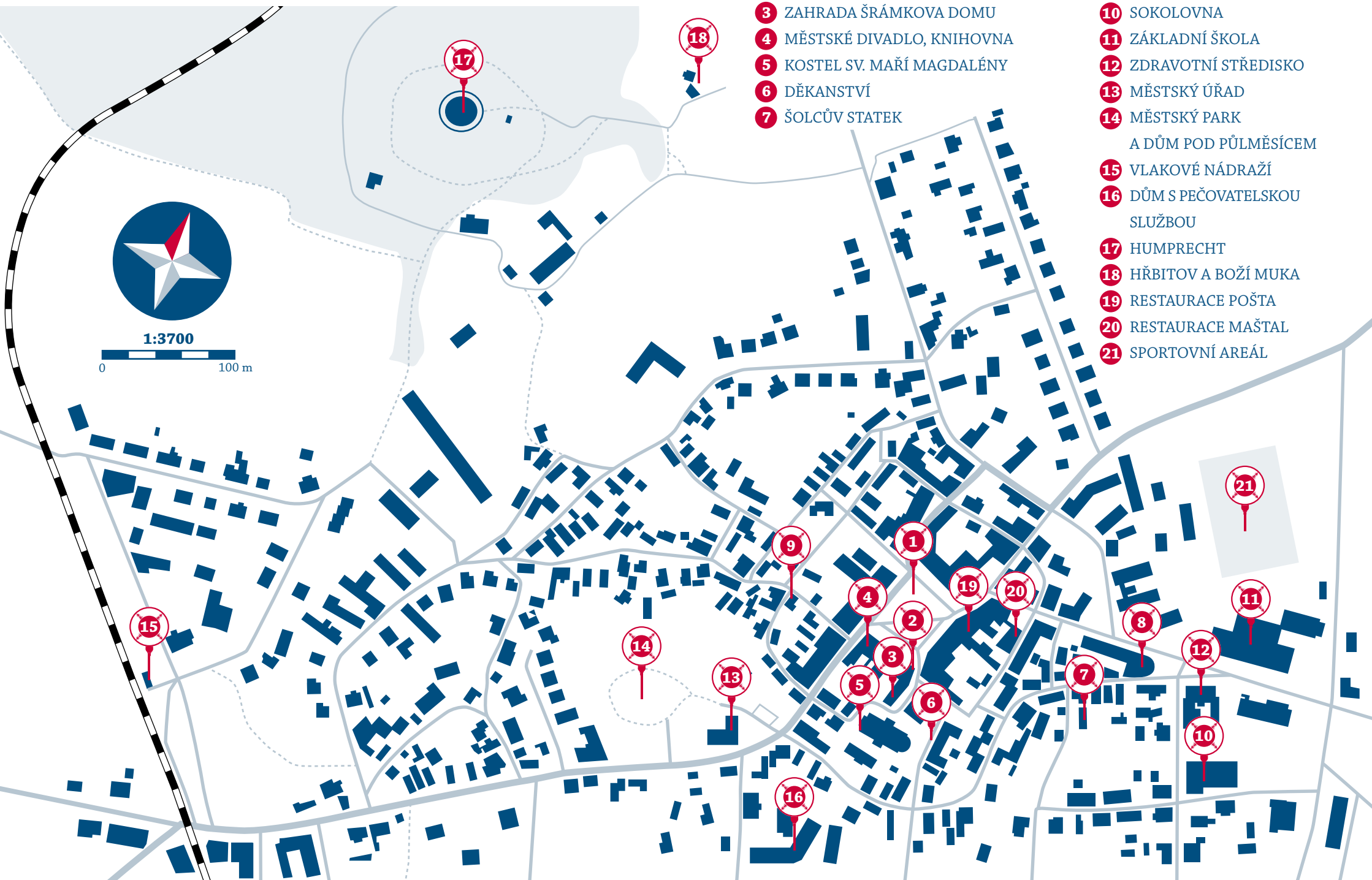
Státní fond kultury ČR

DRAMOX

**Místní
Kultura** pro kulturu
z regionů

MAPA

- 1 NÁMĚSTÍ MÍRU
- 2 ŠRÁMKŮV DŮM (MKS A MIC)
- 3 ZAHRADA ŠRÁMKOVA DOMU
- 4 MĚSTSKÉ DIVADLO, KNIHOVNA
- 5 KOSTEL SV. MAŘÍ MAGDALÉNY
- 6 DĚKANSTVÍ
- 7 ŠOLCŮV STATEK
- 8 SPOŘITELNA
- 9 NÁMĚSTÍČKO U SV. ANNY
- 10 SOKOLOVNA
- 11 ZÁKLADNÍ ŠKOLA
- 12 ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO
- 13 MĚSTSKÝ ÚŘAD
- 14 MĚSTSKÝ PARK
A DŮM POD PŮLMĚSÍCEM
- 15 VLAKOVÉ NÁDRAŽÍ
- 16 DŮM S PEČOVATELSKOU
SLUŽBOU
- 17 HUMPRECHT
- 18 HŘBITOV A BOŽÍ MUKA
- 19 RESTAURACE POŠTA
- 20 RESTAURACE MAŠTAL
- 21 SPORTOVNÍ AREÁL

tvar

**MĚJTE
VŽDY
DOMA!**

předplatné Tvaru
www.itvar.cz/predplatne

DO
KAŽDÉ
DOMÁCNOSTI

Kdo si čte, zlobí!

Předplaťte si kulturní čtrnáctideník A2.
Hledáme kritické čtenářky a čtenáře.

roční férové předplatné: 1471 Kč / 26 čísel
roční předplatné: 999 Kč / 26 čísel roční
elektronické předplatné: 599 Kč / 26 čísel

Předplatné objednávejte na www.advojka.cz
nebo distribuce@advojka.cz

ČJL

český jazyk
a literatura

Pro učitele češtiny:

Sledujte s námi současné trendy a tendence v bohemistice
a v oborových didaktikách a jejich aplikaci v praxi.

<https://ucebnice.fraus.cz/cs/cesky-jazyk-a-literatura/o-casopise>

Šrámkova obotka

festival
českého jazyka,
řeči a literatury

POSLYŠ,
JAK ZNÍ

mluvená řeč,
hlas a rozhlas

1. — 8.
července
2023

67
ročník

2023

sramkovasobotka.cz